

METLIŠKI ZVONI

*Veliki naš zvon se v redkem časi
s svojim nizkim zvokom sam oglasi,
kadar pa on ipak zapopeva,
glasno bron čez hrib i dol odmeva:
Sam vas ja bom obdaroval,
sam vas ja bom obvaroval.*

*Stari zvon nam bolj vsakdajno brenka,
jutro zvoní, poldan i Marijo,
vure bije, za nedelje klenka,
zajne molí, ki nekod živijo
daleko od domi v svetu ljudskem,
v Meriki, na Pajerskem, na Pruskem.*

*Sredni zvon, ta je za majnšo rabo:
kadar stari z glasom več potihne,
sredni vre povzame pesmo z vabo,
da pobožno duša naj zadihne —
i oblaki več se razgrnili
i molitvo v nebo so spustili.*

*Ali mali tanko je sviralo,
ojstro glasek v dušo ti zareže:
nekomu življene je zastalo,
da se mrtvo z večnostjo poveže.
Mali smrtnak, veliki znanilec,
solz pekočih kruti si budilec.*

*Ako pak vsi štiri se zložijo
i jih Stepan na jen mah uglaší,
lepe pesme iz visokih lín bežijo,
plavajo po mestu i po vasi:
svelega je Nikole proščejne,
ko otvarajo se duše žejne.*

*I če se četvorica le jenomerno
tužno i pretnosno razgovara,
lega nese ramen mož četverno,
temu sveti Rok nov grob zatvara.
Zvoni, pevajte, kaj vam je milo,
v mladi dan spet jutri bo zvonilo!*

E. L. Gangl

Koliko si star?

Če postane kdo sto let star, smatrajo vsi to za nekaj izrednega, in mnogo se o tem piše in razpravlja tudi v časopisih. Ker so ravno pred kratkim toliko poročali o nekem takem stoletniku, bi bilo dobro pogledati nekoliko v živalski in rastlinski svet in ugotoviti, katera živa bitja dosežejo prav posebno veliko starost. Človek med živimi bitji še izdaleka ni tisto bitje, ki živi najdlje. Sicer je res, da je pred kratkim umrl v Turčiji mož, ki je bil 132 let star, bil je torej rojen v času, ko veliki Napoleon še ni bil francoski cesar. Tako stari ljudje pa so velike izjeme.

Že med pticami jih je precejšnje število, ki postanejo starejše kakor človek. Nekega morskega orla so imeli nekje v živalskem vrtu v ujetništvu 104 leta in na Dunaju je živel jastreb celo 118 let. Pri tem pa še ni bilo mogoče ugotoviti, koliko časa sta živeli ti dve ptici, preden so ju ujeli. Tudi papigam je namenjeno dolgo življenje, saj žive nekatere do 200 let. Prekosi jih pa, kar se starosti tiče, labod, ki doseže lahko pod ugodnimi pogoji starost petih stoletij.

Metuzalema med živalmi imenujemo večkrat želvo. Njene najvišje starosti do sedaj še niso mogli ugotoviti. Med želvami jih je nekaj, ki so bile že takrat, ko so jih ujeli, veliki in stari primerki in ki še danes po 250. letih žive v ujetništvu. Zelo priletni postanejo tudi nekateri vodni prebivalci. Ščuka doseže starost 150 let, krap pa tudi 250. Tako visoko starost doživi tudi slon.

Vse te številke se nam pa zde prav neznačajne, če pogledamo nekoliko v kraljestvo dreves. Med njimi bukev s svojimi 300 leti starosti skoraj ne more tekmovali z lipo in hrastom, ki dosežeta starost 1000 let, pa tudi ne s smrekom s 1200 leti in jelko s 1500 leti. Konec preteklega stoletja so požagali v Ameriki bor, čigar starost so po letnicah (zrasteh v lesu) preračunali na 1541 let. To staro častitljivo drevo pa poseka po starosti še neke vrste hrast, ki doseže tudi 2000 let. Najbolj dolgo življenje med drevjem pa ima tisa, ki je v nekaterih deželah Evrope že popolnoma iztrebljena. Ker ta drevesa zelo počasi rasto, so tise z obsegom enega metra večkrat preko tisoč let stare. V Angliji raste še danes tako drevo, ki je preko 3000 let staro. Ali zna kdo izmed vas izračunati, kdaj je to drevo preživelo svoja mladostna leta?